

การศึกษาการดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23

Conditions, Problems and Effectiveness of School Assistance

System for Students under the Office of Education Service Area 23

รัฐสยาม วงศ์จันทร์*

รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์**

ดร. ชรินดา พิมพ์บุตร***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาสภาพ ปัญหาและประสิทธิผลการดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 2) เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบ การดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และครูผู้สอน ที่มีสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ต่างกัน ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน 3) หาแนวทางการ พัฒนาการดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหาร โรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบการดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และครูผู้สอน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 2,187 คน จาก 45 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในวิจัย คือ ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบการดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 325 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานโดยใช้การ วิเคราะห์ F-test (One-Way ANOVA)

ผลการวิจัย พบว่า

1. สภาพ การดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ มาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้คือ ด้านกระบวนการ ด้านคุณภาพนักเรียน และด้านปัจจัย
2. ปัญหา การดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ใน ระดับน้อย เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้คือ ด้านกระบวนการ ด้านปัจจัย และด้านคุณภาพนักเรียน
3. ประสิทธิภาพ การดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวม มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้คือ ด้านกระบวนการ ด้านคุณภาพนักเรียน และด้านปัจจัย
4. ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบการดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และครูผู้สอน มีความคิดเห็น จำแนกตามที่มีสถานภาพการดำรงตำแหน่งต่างกัน พบว่า สภาพ ปัญหา และประสิทธิผล โดยภาพรวมแล้วไม่แตกต่างกัน
5. ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบการดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และครูผู้สอน มีความคิดเห็น จำแนกตามประสบการณ์การทำงานต่างกัน พบว่า สภาพ ปัญหา โดยภาพรวมแล้ว ไม่แตกต่างกัน ส่วนประสิทธิผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ : เกณฑ์มาตรฐาน, ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

* ครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

** กรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

*** ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านปลวกธาตุโสภาวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2

6. ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบการดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และครูผู้สอน มีความคิดเห็น จำแนกตามปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน พบว่า สภาพ โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนปัญหา และประสิทธิผล โดยภาพรวมแล้ว ไม่แตกต่างกัน

7. แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ที่ควรพัฒนา ประกอบด้วย สภาพการดำเนินงาน มี 2 ด้าน คือ ด้านปัจจัย และด้านคุณภาพนักเรียน ปัญหาการดำเนินงาน มี 1 ด้าน คือ ด้านกระบวนการ ส่วนประสิทธิผล มี 2 ด้าน คือ ด้านปัจจัย และด้านคุณภาพนักเรียน

ABSTRACT

This research intended to : 1) The study conditions, problems and effectiveness standard of school assistance system for students. 2) The comparative the comments administrators of school, the teacher responsible standard of school assistance system for students and the teachers, the status of the different positions, the experienced in working differently, the working in schools with of different sizes. 3) The development standard of school assistance system for students. The population of research was the administrators of school, the teacher responsible standard of school assistance system for students and the teachers under the office of education service area 23, Semester one the academic year 2557, the number of 2187 people from 45 schools. The samples used in the study was those involved with administrators of school, the teacher responsible standard of school assistance system for students and the teachers under the office of education service area 23, Semester one the academic year 2557, the number of 325 people. The instrument used for data collection was a questionnaire the rating scale 5-level. The statistics used in the analysis the data was percentage, mean, standard deviation. Test the analysis using F-test (One-Way ANOVA).

The findings were as follows :

1. The conditions standard of school assistance system for students. The overall an average was at high level. When sorted from the descending follows : the process, the quality of students and the factors.
2. The problems standard of school assistance system for students. The overall an average was at low level. When sorted from the descending follows : the process, the factors and the quality of students.
3. The effectiveness standard of school assistance system for students. The overall an average was at high level. When sorted from the descending follows : the process, the quality of students and the factors.
4. The administrators of school, the teacher responsible standard of school assistance system for students and the teachers. The comment classified by the status of the different positions was the conditions, problems and effectiveness, the overall not different.
5. The administrators of school, the teacher responsible standard of school assistance system for students and the teachers. The comment classified by the experienced in working differently was the conditions, problems , the overall not different. The effectiveness difference was statistically a significant level .01.
6. The administrators of school, the teacher responsible standard of school assistance system for students and the teachers. The comment classified by working in schools with of different sizes was the

conditions overall the difference was statistically a significant level .05. The problems and effectiveness the overall not different.

7. The development guidelines standard of school assistance system for students should be developed consist of : the operation conditions has two aspects was the factors and the quality of students. The operation problems has one aspects was the process. The operation effectiveness has two aspects was the factors and the quality of students.

Keywords : Standard, Student Supporting System

ภูมิหลัง

กระทรวงศึกษาธิการได้ตระหนักและเห็นความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชน ได้ร่วมมือกับกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข กำหนดนโยบายแผนงาน โดยใช้กระบวนการทางการศึกษา วัตถุประสงค์ที่สำคัญ คือ นักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลือและส่งเสริมพัฒนาเต็มศักยภาพเป็นคนที่สมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์สังคม และสติปัญญาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลัก ในการดำเนินงานมีการกิจหลักที่เป็นหัวใจของการดำเนินงาน 5 กิจกรรม ประกอบด้วย การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรอง การส่งเสริมและพัฒนา การป้องกันช่วยเหลือและแก้ไขและการส่งต่อ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2547, หน้า 36)

ปัจจุบัน สังคมไทยเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว จนเกิดผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของคนในสังคม เนื่องจาก ค่าใช้จ่ายในการครองชีพสูง เป็นเหตุให้บิดามารดาต้องออกไปประกอบอาชีพ เพื่อให้มีรายได้เพียงพอที่จะช่วยให้ครอบครัวอยู่อย่างมีความสุข สภาพความเป็นอยู่ทางบ้านจึงเปลี่ยนไป บิดามารดา ไม่มีเวลาที่จะดูแลบุตรหลานของตนได้อย่างใกล้ชิด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บรรทม รวมจิตร (2553, หน้า 46-47) ได้ศึกษา สภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและความพึงพอใจของนักเรียนต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนเวียงแก่นวิทยาคม ผลการวิจัย พบว่า สภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน นักเรียนมีความต้องการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เห็นว่าระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนนี้เป็นประโยชน์ต่อนักเรียน โรงเรียนได้ให้ความรู้เกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนแก่คณะกรรมการทีมต่างๆ ครูที่ปรึกษาในแต่ละระดับชั้นได้วางแผนร่วมกันในการดำเนินงานเพื่อดูแลช่วยเหลือนักเรียน ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนส่งผลให้นักเรียนรู้จักตนเองและควบคุมตนเอง ส่งผลให้สัมพันธ์ภาพระหว่างครูกับนักเรียนเป็นไปด้วยดี ส่งผลให้นักเรียนได้รับการป้องกันและแก้ไขปัญหา

ประสิทธิผลที่เกิดจากการพัฒนานักเรียนให้เติบโตตามความมุ่งหวังนั้น ต้องอาศัยความร่วมมือของทุกฝ่าย ครูทุกคนในโรงเรียน ซึ่งมีครูที่ปรึกษาเป็นหลักในการดำเนินการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างใกล้ชิด ต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชน ให้เติบโตเป็นบุคคลที่มีคุณค่าตามนโยบายและความมุ่งหวังของชาติต่อไป ในขณะที่เดียวกันสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีนโยบายเร่งพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนมัธยมทั่วประเทศ โดยเฉพาะโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา พบว่า นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนมัธยมศึกษาทั่วประเทศเกือบ 3,000 โรงเรียน อยู่ในกลุ่มเสี่ยงกว่าแสนคนทั่วประเทศ ส่วนใหญ่เป็นนักเรียนออกกลางคัน เนื่องจาก ผลการเรียนไม่ดีและพฤติกรรมไม่ดี เช่น ดิตยาเสพติด ปัญหาเรื่องเพศ จึงจำเป็นต้องฟื้นฟูระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยม รวมทั้งโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาให้เข้มแข็ง ที่ผ่านมาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ยังไม่มีประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาพฤติกรรมนักเรียน ซึ่งอยู่ในช่วงวัยรุ่นได้เท่าที่ควร

สิ่งแรกที่ต้องแก้ปัญหานี้ คือเรื่องของครูที่ปรึกษา ซึ่งส่วนใหญ่มีภาระมากอยู่แล้ว จึงไม่มีเวลาเตรียมกิจกรรมดูแลช่วยเหลือนักเรียนในฐานะครูที่ปรึกษาได้อย่างดี เพราะฉะนั้นอาจให้ครูแนะแนวเปลี่ยนบทบาทมาเป็นพี่เลี้ยงคอยช่วยครูที่ปรึกษาอีกทางหนึ่ง (เกษมา วรวรรณ ณ อยุธยา, 2550, หน้า 5)

สภาพ ปัญหาและประสิทธิผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ในปัจจุบันยังมีสภาพ ปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไม่มี ประสิทธิภาพเท่าที่ควร จากการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับสภาพ ปัญหาและประสิทธิผลการดำเนินงานระบบ ดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 พบว่า มีปัญหาหลายรูปแบบ คือ นักเรียนมีพฤติกรรมอันไม่เป็นที่พึงประสงค์ ผู้ใกล้ชิดนักเรียนต้องคอยให้คำแนะนำให้ประพฤติปฏิบัติได้ถูกต้อง โดยเฉพาะโรงเรียนขยายโอกาสซึ่งมีนักเรียนที่กำลังเข้าสู่วัยรุ่น วัยที่กำลังค้นหาตนเอง มักจะพบพฤติกรรมที่ไม่พึง ประสงค์บางอย่าง ได้แก่ การคบเพื่อน มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อสารเสพติด พฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัย อันควร พูดจากร้าวร้าว พูดหยาบคาย หนีเรียน มาโรงเรียนสาย แต่งกายผิดระเบียบ ติดเกม ทะเลาะวิวาท ลักขโมย และออกกลางคืน (เสงี่ยม พ่อธานี, สัมภาษณ์, 2 พฤษภาคม 2557) ปัญหาทางด้านครอบครัว การทะเลาะวิวาท การใช้ความรุนแรง สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยทำให้เด็กเกิดปัญหาเด็กติดเกมส์ สื่อ คลิปวีดีโอจากอินเทอร์เน็ต โทรศัพท์มือถือ ทำให้เด็กออกจากรู้อยากลอง เกิดปัญหาเด็กถูกละเมิดทางเพศ และเด็กออกกลางคืน เนื่องจากตั้งครุรั ก่อนวัยอันควร (ศิริศักดิ์ หาดทวยกาญจน์, สัมภาษณ์, 10 พฤษภาคม 2557)

จากสภาพ ปัญหาและประสิทธิผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพ ปัญหาและประสิทธิผลการดำเนินงานระบบ ดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 เพื่อให้ได้มา ซึ่งข้อมูลเพื่อจะนำไปใช้ เป็นแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล ต่อไป

คำถามการวิจัย

1. สภาพการดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 23 อยู่ในระดับใด
2. ปัญหาการดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 23 อยู่ในระดับใด
3. ประสิทธิผลการดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 23 อยู่ในระดับใด
4. ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบการดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ที่มีสถานภาพการดำรงตำแหน่งต่างกัน มีความ คิดเห็นต่อสภาพปัญหาและประสิทธิภาพการดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 แตกต่างกันหรือไม่อย่างไร
5. ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบการดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความ คิดเห็นต่อสภาพปัญหาและประสิทธิภาพการดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 แตกต่างกันหรือไม่อย่างไร

6. ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบการดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาพปัญหาและประสิทธิภาพการดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 แตกต่างกันหรือไม่อย่างไร

7. แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ที่เหมาะสมมีอะไรบ้าง

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 23

2. เพื่อศึกษา ปัญหา การดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 23

3. เพื่อศึกษา ประสิทธิภาพการดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 23

4. เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบการดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และครูผู้สอน เกี่ยวกับสภาพปัญหาและประสิทธิผลการดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ที่มีสถานภาพการดำรงตำแหน่งต่างกัน

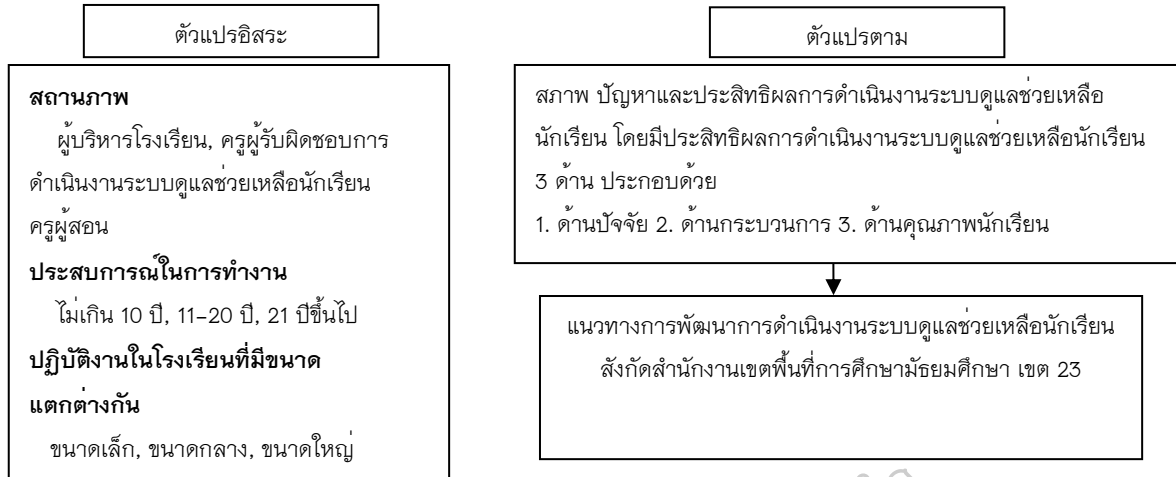
5. เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบการดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และครูผู้สอน เกี่ยวกับสภาพปัญหาและประสิทธิผลการดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน

6. เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบการดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และครูผู้สอน เกี่ยวกับสภาพปัญหาและประสิทธิผลการดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน

7. เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 23

กรอบแนวคิดของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งการศึกษาการดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 23 โดยยึดการดำเนินงาน 3 ด้านได้แก่ ด้านปัจจัย ด้านกระบวนการ และด้านคุณภาพนักเรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23, 2552, หน้า 1 – 2) สรุปเป็นกรอบแนวคิดของการวิจัยดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบฯ และครูผู้สอน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 2,187 คน จาก 45 โรงเรียน
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบฯ และครูผู้สอน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางของ Krejcie & Morgan โดยใช้วิธีสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) ได้จำนวน 325 คน เป็น ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 45 คน ครูผู้รับผิดชอบฯ จำนวน 45 คน และครูผู้สอน จำนวน 235 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการศึกษาการดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามลักษณะคำตอบแบบเลือกตอบ (Check List) สอบถามเกี่ยวกับ สถานภาพส่วนตัวผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบการดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และครูผู้สอน ประสบการณ์ในการทำงาน ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับการศึกษาการดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ ด้านปัจจัยด้านกระบวนการ และด้านคุณภาพนักเรียน ซึ่งมี 3 มาตรฐาน 14 ตัวบ่งชี้ ตามเกณฑ์ที่(สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23, 2552, หน้า 1-2)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ โดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น ได้ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. ขอความอนุเคราะห์จากสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ในการทำหนังสือถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 เพื่อขอความอนุเคราะห์ผู้บริหารโรงเรียนครูผู้รับผิดชอบการดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและครูผู้สอน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม

2. ผู้วิจัยทำหนังสือเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างพร้อมแบบสอบถามและจัดส่งคืนผู้วิจัยตามเวลาที่กำหนด

3. รวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลจนได้แบบสอบถามครบถ้วนและมีความสมบูรณ์ จำนวน 325 ชุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน 1.1 ค่าเฉลี่ย (Mean) 1.2 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) 1.3 ค่าร้อยละ (Percentage)

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

2.1 การหาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามรายข้อกับคะแนนรวม (Item Total Correlation) ใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย (Pearson's Product Moment Correlation)

2.2 หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) ใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Coefficient-Alpha)

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพ การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.60$) เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านกระบวนการ ด้านคุณภาพนักเรียน ด้านปัจจัย

2. ปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.05$) เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านกระบวนการ ($\bar{X} = 2.08$) ด้านปัจจัย ($\bar{X} = 2.04$) ด้านคุณภาพนักเรียน ($\bar{X} = 2.04$)

3. ประสิทธิภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.59$) เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านกระบวนการ ($\bar{X} = 3.86$) ด้านคุณภาพนักเรียน ($\bar{X} = 3.50$) ด้านปัจจัย ($\bar{X} = 3.41$)

4. ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบ และครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อสภาพ ปัญหา และประสิทธิผลการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่งต่างกัน พบว่า สภาพ ปัญหา และประสิทธิผล โดยภาพรวมแล้ว ไม่แตกต่างกัน

5. ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และครูผู้สอนมีความคิดเห็นจำแนกตามประสบการณ์การทำงานต่างกัน พบว่า สภาพ ปัญหา โดยภาพรวมแล้ว ไม่แตกต่างกัน ส่วนประสิทธิผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

6. ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และครูผู้สอน มีความคิดเห็นจำแนกตามปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน พบว่า สภาพ โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนปัญหา และประสิทธิผล โดยภาพรวมแล้ว ไม่แตกต่างกัน

7. แนวทางการพัฒนา พบว่า สภาพการดำเนินงาน คือ ด้านปัจจัย และด้านคุณภาพนักเรียน ปัญหาการดำเนินงาน คือ ด้านกระบวนการ ประสิทธิภาพ คือ ด้านปัจจัย และด้านคุณภาพนักเรียน

อภิปรายผลการวิจัย

1. สภาพ การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้คือ ด้านกระบวนการ ด้านคุณภาพนักเรียน และด้านปัจจัย โดยรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การที่บุคลากรที่รับผิดชอบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีเจตคติที่ดีในการดำเนินงาน สามารถให้คำแนะนำช่วยเหลือผู้ร่วมงานและสร้างเครือข่ายในการปฏิบัติงานได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวีรพงษ์ เจริญไชย (2552, บทคัดย่อ) ได้ศึกษา สภาพและปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศกนศร เขต 2 พบว่า สภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. ปัญหา การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้คือ ด้านกระบวนการ ด้านปัจจัย และด้านคุณภาพนักเรียน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ บุคลากรที่รับผิดชอบและผู้ที่เกี่ยวข้องมีความรู้ ความเข้าใจของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนการดำเนินงานเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวีรพงษ์ เจริญไชย (2552, บทคัดย่อ) ได้ศึกษา สภาพและปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศกนศร เขต 2 พบว่า ปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยรวมอยู่ในระดับน้อย

3. ประสิทธิภาพ การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้คือ ด้านกระบวนการ ด้านคุณภาพนักเรียน และด้านปัจจัย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนมีสื่อและเครื่องมือ ในการดำเนินงานตามขั้นตอนระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนส่งเสริมนักเรียนให้สามารถป้องกันดูแลสุขภาพตนเอง ไร่เรียง แจ่มใส สอดคล้องกับงานวิจัยของปิยะพร บ่อมเกษตร (2550, บทคัดย่อ) ได้ศึกษา โมเดลเชิงสาเหตุของประสิทธิผลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชั้นพื้นฐาน พบว่า ประสิทธิภาพระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

4. ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบฯ และครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อสภาพ ปัญหา และประสิทธิผล การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำแนกตามที่มีสถานภาพการดำรงตำแหน่ง พบว่า สภาพ ปัญหา และประสิทธิผล โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า สภาพด้านกระบวนการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ปัญหา ด้านคุณภาพนักเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ประสิทธิภาพ ด้านปัจจัย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่าง สอดคล้องกับงานวิจัยของ สะอาด ชันอาษา (2550, บทคัดย่อ) ได้ศึกษา สภาพการเยี่ยมบ้านนักเรียนของครูตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนทุ่งหลวงพลับพลาไชย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 พบว่า ครู และผู้ปกครอง มีความคิดเห็นต่อสภาพการเยี่ยมบ้านนักเรียนของครู โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และด้านการคัดกรองนักเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติที่ระดับ .05 3) ครู และผู้ปกครอง มีความคิดเห็นต่อสภาพการเยี่ยมบ้านนักเรียนของครู โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการคัดกรองนักเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบ และครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อสภาพ ปัญหา และประสิทธิผล จำแนกตามประสบการณ์การทำงานต่างกัน พบว่า สภาพ ปัญหา และประสิทธิผล โดยภาพรวมสภาพ ปัญหา ไม่แตกต่างกัน ประสิทธิผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า สภาพโดยรวมรายด้านไม่แตกต่างกัน ปัญหาด้านคุณภาพนักเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ประสิทธิผลด้านกระบวนการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่าง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวีรพงษ์ เจริญไชย (2552, บทคัดย่อ) ได้ศึกษา สภาพและปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 2 พบว่า สภาพการดำเนินงาน ที่มีประสบการณ์แตกต่างกัน มีความคิดเห็นโดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ปัญหาการดำเนินงาน ที่มีประสบการณ์แตกต่างกัน มีความคิดเห็นโดยรวม และรายด้านไม่แตกต่างกัน

6. ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบ และครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อสภาพ ปัญหา และประสิทธิผล จำแนกตามปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน พบว่า สภาพโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ปัญหา และประสิทธิผล โดยภาพรวมแล้ว ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า สภาพรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ปัญหาด้านคุณภาพนักเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ประสิทธิผล ด้านปัจจัย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ประสิทธิผลด้านกระบวนการ และประสิทธิผลด้านคุณภาพนักเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเตรียมศักดิ์ อินอุเทน (2551, 117) ได้ศึกษา เปรียบเทียบประสิทธิผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหาร ครู ผู้รับผิดชอบ ครูที่ปรึกษา และผู้ปกครองนักเรียน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน พบว่า โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยโรงเรียนที่มีลักษณะการเปิดสอนช่วงชั้นที่ 3-4 ซึ่งเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผล สูงกว่า โรงเรียนที่มีลักษณะการเปิดสอนช่วงชั้นในช่วงชั้นที่ 3

7. แนวทางการพัฒนาการดำเนินงาน ที่ควรพัฒนา ประกอบด้วย สภาพการดำเนินงาน คือ ด้านปัจจัย และด้านคุณภาพนักเรียน ปัญหาการดำเนินงาน คือ ด้านกระบวนการ และประสิทธิผล คือ ด้านปัจจัย และด้านคุณภาพนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวีรพงษ์ เจริญไชย (2552, บทคัดย่อ) ได้ศึกษา สภาพและปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 2 พบว่า แนวทางพัฒนาสภาพ และปัญหา คือ ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน ด้านการส่งต่อนักเรียน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 สภาพ ปัญหา และประสิทธิผลการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน พบว่า สภาพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ปัญหา โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ประสิทธิผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ถึงแม้สภาพรวมการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จะประสบปัญหาไม่มากนัก แต่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ควรมีการพัฒนาการปฏิบัติงานให้มีการปฏิบัติให้เพิ่มขึ้น เพื่อเป็นการส่งเสริมให้มีประสิทธิภาพ

1.2 ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบ และครูผู้สอน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพ ปัญหา และ ประสิทธิภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่งต่างกัน ประสพการณ์การทำงานต่างกัน พบว่า โดยภาพรวมแล้วไม่แตกต่างกัน ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ก็แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบ และครูผู้สอน มีระดับความคิดเห็นที่แตกต่างกัน ดังนั้น ควรได้รับการฝึกอบรม สัมมนา เพื่อให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การศึกษาดูงาน เพื่อเป็นการลดช่องว่างระหว่างโรงเรียน จะเป็นแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนทุกโรงเรียนในสังกัดเดียวกันให้มีประสิทธิผลมากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

2.1 ควรวิจัยปฏิบัติการเพื่อพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2.2 ควรวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อให้ทราบถึงปัจจัย ที่เกี่ยวข้องและหาแนวทางพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล มากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กษมา วรวรรณ ณ อยุธยา. (2550). การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน. กรุงเทพฯ :

กระทรวงศึกษาธิการ.

เตรียมศักดิ์ อินุเทน. (2551). ประสิทธิภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

บรรทม รวมจิตร. (2553). การศึกษาสภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนเวียงแก่นวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 4. วิทยานิพนธ์ ค.ม. เชียงราย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

บุญชม ศรีสะอาด. (2553). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

ปิยะพร บ่อมเกษตร์. (2550). โมเดลเชิงสาเหตุของประสิทธิผลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ :

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วีรพงษ์ เจริญไชย. (2552). สภาพและปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

สะอาด ชันอาษา. (2550). สภาพการเยี่ยมบ้านนักเรียนของครูตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียน ท่งหลวงพลับพลาไชย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. อุบลราชธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2547). การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

_____ . (2550). แนวทางการปฏิบัติงานปกป้องคุ้มครองและช่วยเหลือเด็ก. กรุงเทพฯ : กระทรวงฯ.

Krejcie, Robert, V, & Morgan, D.W. (1970). Determining Sample Size for Research activities. Educational